

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів
XX підсумкової науково-практичної конференції
викладачів**

02 лютого 2018 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ – 2018

УДК 061.3 (063)
ББК 94.3я 431

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XX підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2018. – 368 арк.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченого радою
Маріупольського державного університету (протокол №8 від 28.02.2018)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

*Члени
редколегії:* Булатова О.В., д.е.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.;
Лисак В.Ф. д.і.н., проф.; Омельченко В.Я., д.е.н., проф.; Павленко О.Г.,
д.філол.н., доц.; Романцов В.М. д.і.н., проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н.,
проф.; Толпежніков Р.О., д.е.н., доц.; Чентуков Ю.І., д.е.н., проф.;
Шепітько С.В., к.філол.н., проф.

Збірник містить матеріали XX підсумкової науково-практичної конференції викладачів
МДУ, яка відбулася 02 лютого 2018 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та
зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права,
літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто
цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

*Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику*

процесі професійної підготовки фахівців, буде оформлено узагальнюючі висновки, систематизовано результати дослідження.

Література

1. Пиаже Ж. Речь и мышление ребенка / Ж. Пиаже. СПб.: СОЮЗ, 2007. – 256 с.
2. Липман М. Рефлексивная модель практики образования // Lipman M. Thinkingin Education. – Cambridge, 1991. – 7–25.
3. Lipman M. Critical thinking: What can it be? / Matthew Lipman. – Institute of Critical Thinking. Resource Publication, 1988. – Series 1. – № 1. – 12 p. 28.
4. Lipman M. Thinking in education / Matthew Lipman. – Cambridge : Cambridge university press, 1991. – 188 p.
5. Дьюи Дж. Психология и педагогика мышления / Дьюи Дж. ; [пер. с англ. Н. М. Никольской] – М. : Совершенство, 1997. – 208 с.
6. Клустер Д. Что такое критическое мышление / Девид Клустер // Русский язык. – 2002. – № 29. – С. 3. – Режим доступа: <http://rus.1september.ru/2002/29/2.htm>
7. Халперн Д. Психология критического мышления / Д. Халперн. СПб. : Питер, 2010. – 512 с.
8. Paul R. Critical Thinking: What every Person Needs to Survive in a Rapidly Changing World / Richard Paul. – [Edited by A. J. F. Binker]. – Center for Critical Thinking and Moral Critique Sonoma State University, 1990. 575 р.
9. Stancato F. A. Tenure, Academic Freedom and the Teaching of Critical Thinking / Stancato F. A. // College Student Journal. September, 2000. – Режим доступу до журналу: http://findarticles.com/p/articles/mi_m0FCR/is_3_34/ai_66760558/
10. Пометун О. Методика розвитку критичного мислення на уроках історії / О. Пометун // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2012. – № 4. – С. 9-13.
11. Основи критичного мислення : [навч. посібник для учнів старших класів загальноосвітньої школи] / О. І. Пометун, Л. М. Пилипчата, І. М. Сущенко, І. О. Баранова. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 216 с.
12. Терно С. О. Розвиток критичного мислення старшокласників у процесі навчання історії / С. О. Терно. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2011. – 275 с. – Режим доступу: <http://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/125.ukr.html>

УДК 372.2.015:954

Демідова Ю.О., кандидат педагогічних наук, доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

На сучасному етапі розвитку суспільства головною метою модернізації дошкільної освіти є цілісний розвиток дитини як особистості, що передбачає турботу про здоров'я дошкільник, стан його фізичного і соціального благополуччя, психічний комфорт, позитивне самопочуття, спокій тощо.

Успішна організація оздоровчої роботи з дітьми в ДНЗ залежить від професійної компетенції педагогів, яка забезпечується науково-методичною складовою моделі управління системою фізичного виховання дітей. Складовими науково-методичної підсистеми є педагогічні ради, проблемні семінари, узагальнення, впровадження і розповсюдження перспективного педагогічного досвіду тощо [1].

Аналіз психолого-педагогічних досліджень свідчить, що під час оцінювання перспективного педагогічного досвіду необхідно встановити наявність ознак, які його характеризують, а саме: актуальність, яка зумовлює необхідність вирішення оздоровчих завдань; оригінальність, новизна; застосування в оздоровчій роботі нетрадиційних методів,

комбінування традиційних і нетрадиційних методів оздоровлення тощо; зниження захворюваності дітей, стан їхнього фізичного розвитку; стабільність результатів; збалансованість і комплексність результатів; раціональність витрат часу, зусиль, засобів; наявність матеріальної бази [3].

Як зазначають дослідники, робота над перспективним педагогічним досвідом проходить етапів декілька етапів:

- перший етап – моделювання – передбачає визначення мети і завдань досвіду; аналіз наукових джерел тощо;
- другий етап – оформлення моделі досвіду – відтворення оздоровчої системи за допомогою схем, алгоритму діяльності учасників процесу оздоровлення дітей тощо;
- третій етап – створення досвіду – організація дій учасників оздоровчого процесу;
- четвертий етап – впровадження в педагогічну практику створеного досвіду.

Пріоритетними напрямками перспективного педагогічного досвіду є обговорення змісту наукових праць, навчально-методичних посібників, статей наукового та практичного характеру, присвячених проблемі формування, зміщення і збереження здоров'я дошкільників; відвідування педагогами оздоровчих заходів; практичні заняття.

Найбільш результативною формою здійснення оздоровчої діяльності в ДНЗ є створення, на нашу думку, шкіл перспективного педагогічного досвіду, мета яких полягає у створенні умов для підвищення професійного рівня педагогів, надання можливостей для подальших творчих пошуків.

Науковою основою їхньої діяльності є вивчення літературних джерел, яке застосовується для: ознайомлення з фактами, які характеризують історію і сучасний стан проблеми формування, зміщення і збереження здоров'я дітей дошкільного віку; створення попереднього уявлення щодо проблеми оздоровлення дітей; з'ясування та конкретизація питань оздоровлення, які ще не вивчено [4].

З метою забезпечення високого теоретичного і методичного рівня діяльності шкіл перспективного педагогічного досвіду керівнику необхідно вміти знаходити нове в педагогічних явищах, добирати споріднені факти за їхніми суттєвими ознаками, проводити аналіз фактів і явищ та передбачати тенденції розвитку.

Як різновиди школи перспективного педагогічного досвіду можуть бути визначені школи молодого педагога та школи педагогічної майстерності. Пріоритетними напрямами діяльності школи молодого педагога є поглиблення знань із таких питань оздоровчої роботи, які вирішуються через консультації, які проводить як керівник школи, так і наставники; співбесіди молодих педагогів із наставниками; відвідування молодими педагогами оздоровчих заходів [2].

Школа педагогічної майстерності – це об'єднання педагогів із високою творчою активністю та високими результатами професійної діяльності. Пріоритетними напрямами діяльності школи педагогічної майстерності є: опрацювання науково-методичної літератури з проблем оздоровлення дошкільників; ознайомлення з перспективним педагогічним досвідом, що висвітлює застосування певних методів оздоровлення дітей; організація практичних занять та обговорення оздоровчих заходів.

Таким чином, школи перспективного педагогічного досвіду, молодого педагога, педагогічної майстерності спрямовані на розповсюдження оздоровчих технологій, розвиток творчого мислення, вдосконалення професійних навичок педагогів у галузі формування, зміщення і збереження здоров'я дітей дошкільного віку.

Література

1. Денисенко Н.Ф. Управління системою фізичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах. – Запоріжжя: ТОВ “ЛПС” ЛТД, 2001. – С.84.
2. Жерносек І.П. Науково-методична робота в середніх загальноосвітніх навчальних закладах. – К.: ВПОЛ, 2002. – 152 с.

3. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.-метод. посіб. / Наук. ред. О.Л.Кононко. – К.: Ред. журн. “Дошкільне виховання”, 2003. – С.20.

4. Руснак Т. Методика вивчення та узагальнення педагогічного досвіду // Школа/для заступників і не тільки, 2006.-№ 11.- С.8.

УДК 373.2.091:005.336.5

Косенко Ю.М., кандидат педагогічних наук, доцент, професор

Камишанська В.І., магістрант

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ

В умовах сьогодення дошкільна освіта має гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, орієнтуватися на загальнолюдські й національні цінності, забезпечувати усебічний розвиток дитини, допомагати їй реалізувати свої потенційні природні можливості. На це орієнтують положення Базового компонента дошкільної освіти України (за новою редакцією), а саме: визнання самоцінності дошкільного дитинства; збереження дитячої субкультури; створення сприятливих умов для формування особистісної зрілості дитини, її базових якостей; пріоритет повноцінного проживання дитиною сьогодення; повага до дитини, урахування індивідуального особистого досвіду дошкільника; компетентний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованих бажань, інтересів, намірів, особистих якостей і вольової поведінки дитини; надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування в дітей уміння узгоджувати особисті інтереси з колективними; формування в дітей цілісної, реалістичної картини світу, основ світогляду [1].

Особистісно-орієнтована модель дошкільної освіти покликана забезпечити розкриття й розвиток індивідуальностіожної дитини на основі формування базису її особистої культури. Цю місію виконує вихователь, професійна діяльність якого характеризується особистісно-орієнтованою гуманістичною взаємодією, в основі якої урахування вікових особливостей та особистих показників психічного розвитку дошкільників.

Навчання й виховання є спільною діяльністю дорослого і дитини, у якій дитина виступає суб'єктом взаємодії. На думку Т. Киричук це означає, що «саме від можливостей дитини залежить якість засвоєння і виконання завдань. Необхідно враховувати індивідуальні особливості пізнавальних процесівожної дитини (сприймання, пам'яті, мислення, уяви, волі та почуттів), від яких залежить швидкість усвідомлення та глибина засвоєння інформації, здатність застосовувати набуті знання в житті. Тому кожному вихователю необхідно помічати як по-різному сприймають діти його пояснення, як включаються у діяльність, реагують на нове та невідоме...» [2, с. 31.]

Аналіз літературних джерел показав, що поняття «взаємодія» має широкий контекст використання в педагогічній і психологічній практиці. Найбільш поширеним є його розуміння як спілкування на рівних з урахуванням інтересів і потреб усіх сторін. Ідею партнерського спілкування двох рівноправних суб'єктів (адже виховання є явищем двостороннім) проголошує особистісно-орієнтована педагогіка. Через те, що вихователь є носієм соціальних норм, його взаємодія з дітьми по суті – контакт людини, яка росте і розвивається, з суспільством. Відтак, особистісно-орієнтований освітній процес в науці, за І. Бехом, розглядається як повноцінне емоційно насищене й суспільно значуще, сумісне, творче життя педагогів і вихованців, яке відповідає їхнім основним соціогенним потребам [3, с.14]. Така модель виховання ставить за мету розкриття й розвиток індивідуальностіожної дитини на основі формування базису її особистої культури. У цьому процесі велика увага приділяється особистому (суб'єктному) досвіду дитини. Для педагога він є предметом уважного вивчення й слугує опорою в педагогічній взаємодії з нею.